

МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ
БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ЎНІВЕРСІТЭТ
ФІЛАЛАГІЧНЫ ФАКУЛЬТЭТ
Кафедра беларускага мовазнаўства

ЗУБОК Алеся Міхайлаўна

АНАЛІТЫЧНЫ ТЭКСТ У КАНТЭКСЦЕ ПУБЛІЦЫСТЫЧНАГА
МАЎЛЕННЯ

Анатацыя да магістарскай дысертацыі
спецыяльнасць 1-21 80 11 «Мовазнаўства»

Навуковы кіраўнік
кандыдат педагагічных навук,
дацэнт С. М. Якуба

Мінск, 2020

АГУЛЬНАЯ ХАРАКТАРЫСТЫКА РАБОТЫ

Ключавыя словы: АНАЛІТЫЧНЫ ТЭКСТ, АНАЛІТЫЧНЫ АРТЫКУЛ, АРГУМЕНТАЦЫЯ, СТРАТЭГІІ І ТАКТЫКІ АРГУМЕНТАЦЫІ, ДЫСКУРС, ЖАНР, ІНТЭЛЕКТУАЛІЗАЦЫЯ, МОЎНЫЯ СРОДКІ, ПУБЛІЦЫСТЫЧНЫ СТЫЛЬ.

Мэта магістарскай дысертацыі – даследаваць моўныя сродкі маўленчага ўздзеяння, характэрныя для пабудовы аналітычнага тэксту газетнага дыскурсу, паказаць стратэгіі і тактыкі аргументацыі, што садзейнічаюць дасягненню камунікатыўнай мэты.

Актуальнасць даследавання вызначаецца тэрэтычнай і практычнай значнасцю даследавання аналітычных тэкстаў газетнага дыскурсу, вывучэння ўжывання ў іх моўных сродкаў маўленчага ўздзеяння, у выніку выкарыстання якіх дасягаецца камунікатыўная мэта дыскурсу.

Аб’ект даследавання: аналітычны тэкст у газетным дыскурсе.

Прадмет даследавання: сістэма моўных сродкаў маўленчага ўздзеяння, характэрная для пабудовы газетнага тэксту з аргументатыўным патэнцыялам.

Метады даследавання: апісальна-аналітычны метады, метады колькасных падлікаў; даследаванне вялося пераважна ў індуктыўным кірунку ад фактычнага матэрыялу да яго сістэматызацыі.

Атрыманыя вынікі і іх навізна. Навуковая навізна дысертацыі заключаецца ў тым, што ўпершыню ў беларускім мовазнаўстве прадметам спецыяльнага вывучэння стаў аналітычны тэкст у кантэксце публіцыстычнага маўлення. У выніку даследавання акрэслены тэрэтычныя напрамкі і падыходы да вывучэння аналітычных тэкстаў, прааналізаваны працы па праблеме вывучэння аналітычных тэкстаў у беларускай і замежнай лінгвістыцы; даследаваны лексічныя, словаўтваральныя, марфалагічныя і сінтаксічныя сродкі ўздзеяння на адрасата ў аналітычным артыкуле з улікам інтэлектуалізацыі, дэмакратызацыі і інтэрнацыяналізацыі прэсы; паказаны стратэгіі і тактыкі аргументацыі, што дапамагаюць дасягнуць камунікатыўнай мэты дыскурсу.

Структура і аб’ём даследавання. Дысертацыйнае даследаванне складаецца з агульнай характарыстыкі работы, уводзін, трох глаў асноўнай часткі, заключэння, спіса выкарыстаных крыніц, пададзенага крыніцамі інфармацыі (81 пазіцыя, у тым ліку 1 публікацыя аўтара), дадатак - 1.

Агульны аб’ём даследавання – 83 старонкі, з якіх тэкст дысертацыі займае 62 старонкі, спіс выкарыстанай літаратуры – 7, а дадатак - 1 старонка.

ОБЩАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА РАБОТЫ

Ключевые слова: АНАЛИТИЧЕСКИЙ ТЕКСТ, АНАЛИТИЧЕСКАЯ СТАТЬЯ, АРГУМЕНТАЦИЯ, СТРАТЕГИИ И ТАКТИКИ АРГУМЕНТАЦИИ, ДИСКУРС, ЖАНР, ИНТЕЛЛЕКТУАЛИЗАЦИЯ, ЯЗЫКОВЫЕ СРЕДСТВА, ПУБЛИЦИСТИЧЕСКИЙ СТИЛЬ.

Цель магистерской диссертации – исследовать языковые средства речевого воздействия, характерные для построения аналитического текста газетного дискурса, показать стратегии и тактики аргументации, способствующие достижению коммуникативной цели.

Актуальность исследования определяется теоретической и практической значимостью исследования аналитических текстов газетного дискурса, изучения применения в них языковых средств речевого воздействия, в результате использования которых достигается коммуникативная цель дискурса.

Объект исследования: аналитический текст в газетном дискурсе.

Предмет исследования: система языковых средств речевого воздействия, характерная для построения газетного текста с аргументативным потенциалом.

Методы исследования: описательно-аналитический метод, метод количественных подсчетов; исследование велось преимущественно в индуктивным направлении от фактического материала к его систематизации.

Полученные результаты и их новизна. Научная новизна диссертации заключается в том, что впервые в белорусском языкознании предметом специального изучения стал аналитический текст в контексте публицистической речи. В результате исследования обозначены теоретические направления и подходы к изучению аналитических текстов, проанализированы работы по проблеме изучения аналитических текстов в белорусской и иностранной лингвистике; исследованы лексические, словообразовательные, морфологические и синтаксические средства воздействия на адресата в аналитической статье с учетом интеллектуализации, демократизации и интернационализации прессы; показаны стратегии и тактики аргументации, помогающие достичь коммуникативной цели дискурса.

Структура и объем исследования. Диссертационное исследование состоит из общей характеристики работы, введения, трех глав основной части, заключения, списка использованных источников, поданного источниками информации (81 позиция, в том числе 1 публикация автора) приложений - 1.

Общий объем исследования - 83 страницы, из которых текст диссертации занимает 62 страницы, список использованной литературы - 7, а приложения – 1 страница.

GENERAL DESCRIPTION OF WORK

Keywords: ANALITICAL TEXT, ANALITICAL ARTICLE, ARGUMENTATION, STRATEGIES AND TACTICS OF ARGUMENTATION, DISCOURSE, GENRE, INTELLECTUALIZATION, LANGUAGE MEANS, PUBLICISTIC STYLE.

The purpose of the master's thesis – the purposes of the master's thesis – are to explore the language means of speech influence that are characteristic for constructing the analytical text of a newspaper discourse, and to show strategies and tactics of argumentation that contribute to the achievement of the communicative aim.

The relevance of the master's thesis is determined by the theoretical and practical significance of analytical texts of newspaper discourse study, and the study of using the language means of speech influence that, as a result, contribute to the communicative aim of discourse achievement.

Object of study: analytical text in newspaper discourse.

Subject of study: a system of linguistic means of speech influence, that is characteristic for building a newspaper text with an argumentative potential.

Research methods: descriptive and analytical method, quantitative calculation method; the study was primarily conducted in the inductive direction from the actual material to its systematization.

Findings and their novelty. The scientific novelty of the thesis lies in the fact, that for the first time in Belarusian linguistics the subject of special study was the analytical text in the context of publicistic speech. As a result of the study the theoretical directions and approaches to the study of analytical texts are identified, the works on the problem of studying analytical texts in Belarusian and foreign linguistics are analyzed; lexical, word-building, morphological and syntactic means of influencing the addressee in an analytical article are studied considering the intellectualization, democratization and internationalization of the press; the strategies and tactics of argumentation that help to achieve the communicative aim of discourse are shown.

The structure and the extent of work. The master's thesis consists of the general description of the work, introduction, three chapters of the main part, conclusion, the list of sources submitted by information sources (81 items, including 1 author's publication), additions 1 application..

The total research extent is 83 pages, of which the text of the dissertation contains 62 pages, the list of sources – 7 pages, and the appendices - 1 page.